

REFERAT Handicaprådet 2014-2017 d. 13-06-2016

Mødedato Mandag d. 13. juni 2016 kl. 00:00

Mødested Mødelokale C, Ullasvej 23, Rønne

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsordenen.....	3
Frivillighedsstrategi 2016 - Proces- og tidsplan.....	5
Effektivisering i Genoptræningen.....	7
Toftegårdens Fremtid - analyse af fremtidigt plejeboligbehov.....	12
Udvidet/suppleret Ældrepolitik.....	17
Ændring i kompetencefordeling på Folkeoplysningsområdet.....	23
Repræsentant til den koordinerende arbejdsgruppe for de pædagogiske læringsmiljøer.....	27
Rapport om uanmeldt plejecentertilsyn Plejecenter Klippebo 2016.....	29
Tilsyn 2016 Område Øst - Fontænehuset og Aasen.....	32
Orientering fra Center for Skole, Kultur og Fritid.....	35
Gensidig orientering til og fra medlemmer samt sekretariatet.....	37
Eventuelt.....	39

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsordenen

27.69.48P35-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	1	

Fraværende

Lis Schou

Vibeke Juel Blem

Bente Helms forlader mødet klokken 16.45

Betina Haagensen forlader mødet klokken 16.55

Bemærkninger til dagsordenen

Birgitte Eybye og Niels Chresten Andersen deltager under punkt 2 "Frivillighedsstrategi 2016 - Proces- og tidsplan"

Anders Mortensen deltager under punktet "Orientering fra Center for Skole, Kultur og Fritid"

Punkt 2: Frivillighedsstrategi 2016 - Proces- og tidsplan

Bilag

Frivillighedsstrategi_ Bilag til Chefgruppemøde 7. 6.16 (3)

Åbent punkt

2 Frivillighedsstrategi 2016 - Proces- og tidsplan

27.15.12P00-0004

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	2	

Hvem beslutter

Handicaprådet

Resumé

Der gives orientering om arbejdet med en ny frivillighedsstrategi. Herunder proces- og tidsplan.

Indstilling og beslutning

Orientering tages til efterretning

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Orientering taget til efterretning. Punktet genoptages på Handicaprådets møde i august

Sagsfremstilling

Den konkrete udmøntning og implementering af den vedtagne Frivillighedspolitik der har det fælles mål at forbedre rammer, vilkår og muligheder for at være frivillig på Bornholm, bl.a. ved:

at udarbejde strategier for handling på de forskellige områder, hvor der er brug for et tæt samspil mellem frivillige, foreningsliv og det offentlige. Det gælder f.eks. på det sociale, sundhedsmæssige, kulturelle og miljømæssige område, samt i sager af betydning for lokalsamfundene.

Målet er at kommunalbestyrelsen inden jul har vedtaget en tværgående strategi for samspillet mellem kommune frivillige og foreninger. Denne strategi vil blive udmøntet i handleplaner for de respektive centre og deres institutioner.

En milepæl undervejs vil være KB Temadag 27. okt. hvor frivillighedsstrategien vil være et hovedemne.

Økonomiske konsekvenser

Klik her for at skrive økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Klik her for at skrive tilføjelse

Punkt 3: Effektivisering i Genoptræningen

Bilag

Notat: Effektiviseringspotentialer i genoptræningsenheden

Bilag 1 Intern organisering Genoptræning

Bilag 2 Økonomi aktivitet og ventetid

Bilag 3 Velfærdsteknologi

Kort om afdeling Genoptræning

Åbent punkt

3 Effektivisering i Genoptræningen

29.21.04A00-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	02-05-2016	6	
Økonomi- og Planudvalget	17-05-2016	12	
Kommunalbestyrelsen	26-05-2016	7	
Social- og Sundhedsudvalget	06-06-2016	6	
Handicaprådet	13-06-2016	3	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede i forbindelse med budget 2016 at reducere Genoptræningens budget med 350.000 kr. årligt fra 2017 gennem en effektivisering af området. Der er udarbejdet forslag til udmøntning af effektiviseringen med virkning fra 2017.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller til Social- og Sundhedsudvalget,

- at forslag til udmøntning af effektivisering af genoptræningsområdet fra 2017 sendes i høring i Ældrerådet og Handicaprådet

Social- og Sundhedsudvalget den 2. maj 2016

Kommunalbestyrelsen anbefales at tage stilling til om forslaget skal sendes i høring i Ældrerådet og Handicaprådet idet der er tale om udmøntning af budget 2016 vedrørende 2017

Økonomi- og Planudvalget den 17. maj 2016:

Servicedirektørens indstilling anbefales til kommunalbestyrelsens godkendelse

Kommunalbestyrelsen den 26. maj 2016:

Returnerer til supplerende behandling i Social- og Sundhedsudvalget.

Servicelederen indstiller til Social- og Sundhedsudvalget,

- at forslag til udmøntning af effektivisering af genoptræningsområdet fra 2017 sendes i høring i Ældrerådet og Handicaprådet

Social- og Sundhedsudvalget den 6. juni 2016:

Forslag til udmøntning a), b) og d) sendes i høring, idet a) udvides med 76.000 kr. og c) dermed udgår.

Sagsfremstilling

Genoptræningsområdet i kommunen har siden Strukturreformen i 2007 fået en række nye opgaver indenfor Sundhedsloven. Hvor genoptræningsområdet i kommunerne før strukturreformer primært varetog opgaver indenfor Serviceloven har kommunerne siden 2007 fået myndighedsansvaret for en række nye områder indenfor Sundhedsloven, herunder ambulante genoptræning efter hospitalsbehandling, vederlagsfri fysioterapi til svært fysisk handicappede, forløbsprograms-træning samt specialiseret rehabilitering.

Særligt omfanget af henvisninger til ambulante genoptræning efter hospitalsbehandling er steget kraftigt siden kommunernes overtagelse af opgaven i 2007. Siden 2007 har Genoptræningsenheden flere gange fået tilført ressourcer/udvidet kapacitet for at imødegå det stigende antal henvisninger – senest i forbindelse med Ældrepuljen for 2014.

Trods tilførsel af flere ressourcer, har den fortsatte stigning i antal henvisninger medført øget ventetid. Kommunalbestyrelsen besluttede desuden i forbindelse med budget 2016 at reducere Genoptræningens budget med 350.000 kr. årligt i PL-2015 fra 2017 gennem en effektivisering af området.

Genoptræningen er således udfordret fra flere sider: Stigende tilgang, ventetid og et reduceret budget. På den baggrund har Direktionen i gangsat et analysearbejde, der skal bringe balance mellem opgaver og kapacitet og imødegå Genoptræningens udfordringer.

Der har i analysen været afsøgt alle områder indenfor genoptræningsområdet med henblik på afdækning af mulig effektivisering. Den interne organisering i Genoptræningen samt snitflader til andre aktører indenfor BRK, Regionen og privat praksis er eftersat. Det velfærdsteknologiske marked er ligeledes blevet undersøgt, men er for omkostningstungt til at medvirke til en effektiviseringsbesparelse.

Analysen peger på nedenstående 4 områder til udmøntning af en effektivisering på genoptræningsområdet på 350.000 kr. årligt fra 2017:

- a) 175.000 kr. på budgettet for specialiseret genoptræning i hospitalsregi med henblik på at sikre forsat incitament i Genoptræningen i BRK til løbende at gå i dialog med hospitalet for at flest muligt patienter henvises til kommunen med en almen genoptræningsplan.
  - Der er ingen servicemæssige konsekvenser af forslaget.
- b) 75.000 kr. ved at samle al kommunal træning i forbindelse med forløbsprogrammerne i Genoptræningen i BRK og opsige aftalen med de privatpraktiserende fysioterapeuter.

- Afstanden til træning vil øges for et begrænset antal borgere, idet træningstilbuddet samles i Rønne.
- c) 76.000 kr. ved omlægning af den fysiske organisering og placering af medarbejdere og aktiviteter med henblik på en reduktion af personalets transporttid mv. Dels ved at flytte et træningshold fra **Toftegården til Rønne og dels ved at samle diagnosespecifik træning i enten Nexø eller Rønne**
- Afstanden til træning vil for nogle borgere øges ved en samling/anden placering af træningstilbuddene
- d) **24.000 kr. ved at indstille undervisningen i forflytningsteknik (aktuelt et supplement til skolens undervisning) for social- og sundhedselever, mens de er i praktik i den kommunale hjemmepleje eller plejehjem.**
- **Som konsekvens vil elever ikke få målrettet undervisning med udgangspunkt i virkeligt oplevede situationer.**

Af analysen fremgår det endvidere, at der i Genoptræningen arbejdes med effektivisering i Genoptræningen, idet

- Der igangsættes en Lean-proces, når der er truffet beslutning om udmøntning af besparelsen på 350.000 kr.

Økonomiske konsekvenser

Forslag til udmøntning af en effektivisering på 350.000 kr. (PL-2015) i 2017 foreslås således finansieret ved at:

- Budgettet til 'specialiseret genoptræning' under "Sundhed" i Center for Sundhed reduceres med 175.000 kr. årligt fra 2017
- Budgettet til 'kronisk syge, betaling til private' under "Sundhed" i Center for Sundhed reduceres med 225.000 kr. årligt fra 2017
- At Genoptræningens lønbudget udvides med 50.000 kr. årligt fra 2017 (En udvidelse på 150.000 kr. ved flytning af opgaver vedr. forløbsprograms-træning og en reduktion på 100.000 kr. som følge af omorganisering af medarbejder og aktiviteter m.v.)

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Der er på forespørgsel stillet en række uddybende spørgsmål som er besvaret i bilagte notat "Kort om afdelingen Genoptræning".

Ny tidsplan for høring og beslutning; Ved godkendelse af Servicedirektørens indstilling er tidsplanen for den videre behandling som følger. Punktet sendes til høring i Handicaprådet og Bornholms Ældreråd henholdsvis den 13. og 14. juni. Herefter vil punktet blive genbehandlet på Social- og Sundhedsudvalgets ekstraordinære møde den 20. juni, således at punktet kan behandles i Økonomi- og Planudvalget den 21. juni og Kommunalbestyrelsen den 30. juni.

Til høring i Handicaprådet den 13. juni 2016

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Karin Lerche Jaqué efter egen oplysning om sit arbejde blev erklæret inhabil.

Handicaprådet bakker op om Social- og Sundhedsudvalgets forslag til udmøntning af 6. juni 2016.

Punkt 4: Toftegårdens Fremtid - analyse af fremtidigt plejeboligbehov

Bilag

Toftegårdens_Fremtid_analyse_af_fremtidigt_plejeboligbehov_maj2016

Åbent punkt

4 Toftegårdens Fremtid - analyse af fremtidigt plejeboligbehov

27.42.00P20-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	06-06-2016	11	
Handicaprådet	13-06-2016	4	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller
Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Som sidste skridt i en ændring af den samlede boligstruktur på ældreområdet på Bornholm, igangsat tilbage i 2008, skal kommunalbestyrelsen tage stilling til Plejehjemmet Toftegården. På baggrund af kommissorium vedtaget i januar 2016 er der udarbejdet et notat med fire fremtidsscenerier. Forventningen er, at der træffes endelig politisk beslutning om Toftegårdens fremtid til efteråret i forbindelse med vedtagelse af budget 2017.

Indstilling og beslutning

Direktionen indstiller,

- at notatet "Toftegårdens Fremtid" drøftes og indgår i det videre arbejde med budget 2017
- at notatet sendes i høring i Ældrerådet og Handicaprådet efter behandling i Teknik- og Miljøudvalget og Social- og Sundhedsudvalget, og at rådernes høringssvar indgår i kommunalbestyrelsens videre arbejde med anlæggsforslag til budget 2017.

Teknik- og Miljøudvalget den 6. juni 2016:
Indstillingen anbefales.

Social- og Sundhedsudvalget den 6. juni 2016:

- Anbefales
- Godkendes, men at det sendes i bred høring med høringsfrist den 2. august klokken 12.

Sagsfremstilling

Plejhjemmet Toftegården er det sidste tilbageværende plejhjem på Bornholm. Det er fra 1974 og har 34 etværelses-boliger med eget toilet og bad. De tilhørende servicearealer danner også rammen om Hasleområdetets aktivitetscenter for alle ældre.

De små etværelses-boliger såvel som fælles- og servicearealerne på Toftegården er vedligeholdelsesmæssigt i ringe stand. Beboernes husleje er lav, men standarden er utidssvarende i forhold til forventningerne til en plejebolig i 2016. Rammerne på Toftegården giver endvidere begrænsede muligheder for beboernes ret til at leve længst muligt i eget liv, hvilket er en bærende vision i Bornholms Regionskommunes ældrepolitik.

Som sidste skridt i en ændring af den samlede boligstruktur på ældreområdet på Bornholm igangsat tilbage i 2008, skal kommunalbestyrelsen derfor tage stilling til Toftegårdens fremtid. På baggrund af kommissorium vedtaget i kommunalbestyrelsen i januar 2016 er der udarbejdet fire fremtidsscenarier. Forventningen er, at der træffes endelig politisk beslutning om Toftegårdens fremtid til efteråret i forbindelse med vedtagelse af budget 2017.

Resultater og konklusioner

Resultater og konklusioner af de i alt fire scenarier kan i hovedtræk opsummeres til følgende:

1. Ombygning af Toftegården til plejhjem med tidssvarende boliger

Toftegården vil ikke kunne bevares som plejhjem ved en større renovering, hvor der ombygges til 2-rums tidssvarende plejhjemsboliger. Årsagen er, at der siden 1988 ikke længere har kunnet nyopføres plejhjem efter serviceloven. Eksisterende plejhjem må fortsat bibeholdes, og der må finde mindre istandsættelse og ombygning sted. Ombygning til 2-rums boliger eller renovering af de eksisterende 1-rums boliger, udskiftning af tekniske anlæg og renovering af klimaskærm m.m. vil dog blive betragtet som nybyggeri. Dette skal ske efter lov om almene boliger dvs. ved at omdanne det nuværende plejhjem til et plejecenter.

2. Delvis renovering af Toftegården (fortsat plejhjem)

Kommunalbestyrelsen besluttede på møde d. 28. januar at udelade scenarie 2 begrundet i tidligere politiske beslutninger omkring tidssvarende plejeboliger, jævnfør ældreanalysen 2008 og ældrepolitikken 2012. Jf. ovenstående er det ikke lovmedholdeligt at ombygge Toftegården til et plejhjem med tidssvarende boliger. Derfor er et reduceret scenarie 2, hvor Toftegården vedligeholdes i et omfang, hvor der alene er tale om mindre ombygninger, eneste mulighed, hvis Toftegården ønskes videreført som plejhjem.

3. Nybygget plejecenter på Toftegårdens areal

Bygningerne, som rummer det nuværende Plejhjemmet Toftegården, vurderes i for dårlig stand til at kunne indgå i et fremtidigt plejecenter. Sammenbygning af den eksisterende "kerne" og nybygninger til boliger er for omkostningskrævende, der er for mange bindinger i forbindelse med indretning af nyt plejecenter og både de fleste bygningsdele og de tekniske installationer er fra plejhjemmets opførelse i 1974. De fysiske og planmæssige rammer gør det muligt at opføre et nybyggeri med 34 eller 40 boliger, men der er ikke plads til 60 boliger i én etage.

Ved byggeri af nyt Plejecenter på Toftegårdens nuværende areal vil 34 beboere skulle genhuses i byggeperioden mest sandsynligt på andre plejecentre. Det vil i en periode betyde færre plejecenterpladser til rådighed.

Regionskommunen har hjemmel til at bestemme, at beboerne på Toftegården skal fraflytte plejhjemmet ved nedrivning og/eller ombygning. Beboerne skal tilbydes enten en midlertidig eller permanent erstatningsbolig, der svarer til den plejebolig, beboerne kom fra. Ved en midlertidig erstatningsbolig skal regionskommunen dække forskellen i udgiften mellem

plejeboligen og den midlertidige erstatningsbolig samt rimelige og dokumenterede flytteudgifter. Ved permanent erstatningsbolig må kommunen ifølge gældende lovgivning ikke tilbyde at dække en evt. forskel ml. den gamle og den nye husleje.

4. Nybygget plejecenter et andet geografisk sted på Bornholm

Analysearbejdet indikerer derfor umiddelbart, at det vil være mest hensigtsmæssigt at bygge et nyt plejecenter på et ikke-byggemodnet areal enten i Hasle eller et andet sted på Bornholm. De nuværende beboere på Toftegården vil da få mulighed for at blive boende, mens byggeriet står på, og regionskommunen vil ikke skulle afholde udgifter til genhusning. Når det nye plejecenter står færdigt, kan de eksisterende bygninger anvendes til andet formål, sælges eller rives ned.

De fleste beboere på Plejehjemmet Toftegården betaler i dag mellem 1.200 kr. og 1.600 kr. pr. måned i boligbetaling. Ved indflytning i almene plejeboliger på 65 m² er nettoglejedydgiften beregnet til 1.094 kr. pr. måned, da der er mulighed for boligstøtte. Derved vil de fleste beboere få en lavere lejedydgift i en plejebolig, end den boligudydgift, de betaler i dag.

Forventninger til fremtidigt plejeboligbehov

Frem til 2028 forventes befolkningen over 80 år på Bornholm at stige med 55 % svarende til 1410 personer dvs. fra 2540 personer i 2016 til 3950 personer i 2028. Det er fra 80-års alderen de ældre typisk i stigende grad visiteres til en plejebolig.

Det forventede plejeboligbehov på Bornholm er fremskrevet vha. KL's model til at estimere en kommunes behov for plejeboliger. Modellen bygger på det scenarie, at de ældres behovsgrad for så vidt angår plejebolig vil falde i kommende år pga. forbedret sundhedstilstand blandt de ældre, rehabilitering og velfærdsteknologi, samt en forventning om, at de ældre i højere grad vil foretrække at blive boende længere i eget hjem.

Med afsæt i fremskrivningsmodellen fra KL forventes et behov for ca. 20 ekstra plejeboliger på Bornholm i 2020 og dertil ca. 40 ekstra plejeboliger i 2028 for at dække det forventede behov.

Plejeboligbehovet på Bornholm kan således samlet set forventes at stige i de kommende år i takt med den voksende ældrebefolkning. Forventningen om en faldende behovsgrad indikerer dog, at behovet for nybyggeri bliver en del mindre, end hvis antallet af plejeboliger set i forhold til antallet af ældre på Bornholm skulle holdes på samme niveau, som i dag.

Proces

Notatet er udarbejdet af en styregruppe med medarbejdere fra Ældre samt Ejendomme og Drift og med sekretariatsbistand fra Sekretariatet. Teknik og Miljø, Økonomi og Personale samt Sekretariatet har bidraget til processen i forhold til at få belyst planmæssige, økonomiske og juridiske aspekter.

En referencegruppe med en repræsentant fra hhv. Teknik- og Miljøudvalget, Social- og Sundhedsudvalget, Handicaprådet og Ældrerådet har givet sparring til resultater og konklusioner i den afsluttende analysefase.

Notatet har været behandlet i direktionen d. 19. maj. På baggrund af det gennemførte analysearbejde er det direktionens vurdering, at en fremtidig løsning peger i retning af, at der bør opføres et nyt plejecenter med 60 stk. 2-rums boliger på 65 m² med tilhørende service- og fællesarealer et andet geografisk sted på Bornholm end Toftegårdens nuværende placering, som planlægges færdigt i 2020. De økonomiske konsekvenser heraf fremgår nedenfor.

Økonomiske konsekvenser

Anlægsøkonomi

Ved byggeri af et nyt plejecenter med 60 stk. 2-rumsboliger på 65 m² med tilhørende service- og fællesarealer et andet geografisk sted på Bornholm end Toftegårdens nuværende placering forventes anlægsudgifterne i alt at beløbe sig til 100.911.000 kr., hvoraf den kommunale finansiering udgør 18.154.820 kr.

I anlægsudgifterne er der på nuværende tidspunkt ikke taget højde for hverken erhvervelse eller byggemodning af et givent areal, da det er en variabel udgift afhængig af placeringen.

Det estimeres, at en nedrivning af Toftegården vil koste 4 mio. kr. Nedrivning af Toftegården har ikke en sammenhæng med opførelse af ældreboliger på en anden placering og er dermed ikke indregnet i anlægsøkonomien.

Driftsøkonomi

Driften af plejecentrets boliger forudsættes at hvile i sig selv som en almen boligafdeling, hvor lejeindtægten dækker ydelserne på lån, øvrige driftsudgifter og hensættelser. Driften af boligerne påvirker derfor totalt set ikke det kommunale budget.

Drift af servicearealerne i et nyt plejecenter med 60 boliger forventes at udgøre 600.000 kr. årligt. De nuværende driftsudgifter på *Toftegården* på i alt 410.000 kr. bortfalder, idet der opretholdes et tomgangsbudget frem til en eventuel nedrivning. Kommunen vil anslået få årlige merudgifter til *boligyldelse på 836.000 kr.*, når der oprettes 60 nye almene ældreboliger.

Samlet forventes derfor en årlig merudgift til drift af nyt plejecenter på 1.026.000 kr.

Det er forudsat, at der meddeles tilsagn om byggeri i 2016, og at byggeriet skal stå færdigt i 2020.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til høring i Handicaprådet den 13. juni 2016

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Handicaprådet bakker op om scenarierne der peger på et nybygget plejecenter og ser gerne at det ligger på arealer omkring Hasle.

Punkt 5: Udvidet/suppleret Ældrepolitik

Bilag

Bilag 1: Redegørelse for anvendelsen af midlerne til en mere værdig ældrepleje i 2016

Oversigt over forslag fra medarbejdere og temamøde vedr. udmøntning af værdighedspolitik

Udkast - Ældrepolitik - en værdig ældrepleje

Værdighed i Ældreplejen - understøttelse af Den Rehabiliterende Organisation i 2016

Endeligt udkast - ældre og værdighed(2186070)

Åbent punkt

5 Udvidet/suppleret ældrepolitik

27.00.00Ø34-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Social- og Sundhedsudvalget	02-05-2016	5	
Økonomi- og Planudvalget	17-05-2016	13	
Kommunalbestyrelsen	26-05-2016	5	
Handicaprådet	13-06-2016	5	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med vedtagelsen af finanslovens for 2016 besluttede partierne bag finanslovsaftalen at styrke kommunernes arbejde med en mere værdig ældrepleje gennem indførelse af en værdighedspolitik i kommunerne og tilførsel af midler til ældreområdet. Der har været nedsat arbejdsgrupper til udfærdigelse af en værdighedspolitik og udmøntning af midlerne. Arbejdet har resulteret i en udvidet/suppleret ældrepolitik og en redegørelse for udmøntning af midlerne. Politikken og udmøntningsredegørelsen skal nu sendes i høring. Senest 1. juli 2016 skal politikken og redegørelsen offentliggøres.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at Social- og Sundhedsudvalget indstiller til kommunalbestyrelsen

- at den udvidede/supplerede ældrepolitik og redegørelsen for udmøntningen heraf sendes i høring hos Ældrerådet og Handicaprådet

Social- og Sundhedsudvalget den 2. maj 2016

Anbefales

Økonomi- og Planudvalget den 17. maj 2016:

Anbefales

Kommunalbestyrelsen den 26. maj 2016:
Godkendt.

Sagsfremstilling

Sundheds- og Ældreministeren har fastsat nærmere regler for kommunalbestyrelsens forpligtelse til at træffe beslutning om en værdighedspolitik. Politikken skal som minimum beskrive, hvordan kommunens ældrepleje kan understøtte 1) livskvalitet, 2) selvbestemmelse, 3) kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen, 4) mad og ernæring samt 5) en værdig død.

Social- og Sundhedsudvalget finder, at kommunens ældrepolitik i sig selv er udtryk for, at vi i kommunen har fokus på værdighed. Derfor er arbejdsgruppen blevet bedt om at komme med forslag til en udvidet/suppleret ældrepolitik, som holder fast i visionen: "Et godt og aktivt liv", men som også imødekommer et mere konkret udtryk om værdighed.

Der har derfor været afholdt et temamøde med udgangspunkt i inspiration til en politik om "en værdig ældrepleje" og med inddragelse af interessenter på området, herunder Ældreråd, Ældresagen, medarbejdere, politikere m.fl.

Efterfølgende har en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter fra Ældrerådet, FOA, DSR, Social- og Sundhedsudvalget, Center for Ældre og Center for Sundhed arbejdet videre med de forslag, som dels er sendt ind fra medarbejderne, foreninger o.a. og dels er fremsat på temamødet. Oversigt over de mange forslag fra medarbejdere og fra temamødet fremgår af bilag.

Resultatet af arbejdsgruppens arbejde er et udkast til en udvidet/suppleret ældrepolitik: "Ældrepolitik – en værdig ældrepleje", samt et forslag til udmøntning af midlerne til en værdig ældrepleje inkl. en redegørelse for udmøntningen af midlerne (10,2 mio. kr.).

Forslaget "Ældrepolitik – en værdig ældrepleje" har fokus på, at værdighed er, at vi skal se og møde de ældre, som de forskellige mennesker de er. Mennesker med forskellige ønsker til og behov for støtte, for retten til selv at bestemme og for ønsket om at klare sig selv.

Bornholms Regionskommunes har derfor i udmøntning af midlerne til en mere værdig ældrepleje i 2016 særligt fokus på at udvikle og understøtte forandringsprocesser i forbindelse med udvikling af "Den Rehabiliterede Organisation" indenfor ældre og sundhedsområdet. I Den Rehabiliterende Organisation arbejdes målrettet med, at den ældre borger kan genvinde muligheden for at være aktiv og for at klare sine daglige gøremål selv. Udgangspunktet for arbejdet er borgerens mål – hvad er det, borgeren drømmer om igen at kunne?

Omlægningerne til Den Rehabiliterende Organisation er gennemgribende for hele ældre- og sundhedsområdet, udfordrer den daglige opgaveløsning og stiller store krav til medarbejders og leders evne til omstilling. Et element i udmøntningen af midlerne til en værdig ældrepleje er således, at give de involverede medarbejdere bedre tid til oparbejdelse af kompetencer samtidig med at de daglige opgaver varetages tilfredsstillende (jf. KB den 28.4). Se endvidere specifikation af indsatsen i bilag.

I forslaget til udmøntning af midlerne prioriteres endvidere ressourcer til:

- Tværfaglige rehabiliteringsmøder indenfor hjemmeplejen og på plejecentre
- Mere personale på Sønderbo Rehabiliteringscenter aften og weekend, bedre rammer og en mere individuel tilpasset kost.
- Mere omsorgstid i forbindelse med dødsfald på plejecentre
- Introduktionssamtaler med nye borgere indenfor hjemmeplejen
- Minibusser til plejecentre
- Kørsel til borgere på aflastning og midlertidigt ophold
- En borgerambassadør indenfor Ældre og Sundhed

I 2016 udmøntes en mindre del af midlerne også til at give personalet både i hjemmeplejen og på plejecentre mere "tid til dialog" om borgers situation/ønsker, tid til at medinddrage borgeren i daglige gøremål og/eller omsorgstid efter borgerens eget ønske. I 2017 foreslås en større andel af midlerne til en mere værdig ældrepleje udmøntet på dette område.

I nedenstående tabel ses en samlet oversigt over arbejdsgruppens forslag til indsatser til udmøntning af midlerne i henholdsvis 2016 og 2017 og hvorledes indsatsen retter sig med de forskellige elementer i politikken dvs. livskvalitet, selvbestemmelse, kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen, mad og ernæring samt en værdig død – markeret med hver sin farve.

Forslag til indsatser til udmøntning af midlerne til en værdig ældrepleje i 2016 og 2017				2016	2017
Indsats	Nr.	Indsatsen retter sig mod:	Opstart	1.000 kr.	
Tværfaglige rehabiliteringsmøder i Hjemmeplejen	1	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng	1.3.16	1.325.802	1.657.104
Tværfaglige rehabiliteringsmøder på Plejecentre	2	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng	1.9.16	206.700	826.800
Introduktionssamtaler til nye borgere i hjemmeplejen	3	Selvbestemmelse	1.7.16	152.176	304.351
Borgerambassadør	4	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng	1.10.16	131.250	525.000
Sønderbo - mere personale til en rehabiliterende indsats	5	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng	1.10.16	138.827	555.307
Sønderbo - mere tid til omsorg til terminale borgere	6	En værdig død	1.10.16	69.413	277.653
Sønderbo - kost og rehabilitering	7	Mad og ernæring	1.10.16	87.500	350.000
Forebyggende hjemmebesøg	8	Livskvalitet	1.1.17	0	500.000
Mere omsorgstid i forbindelse med dødsfald på Plejecentre	9	En værdig død	1.7.16	175.000	350.000
Dialogtid mellem borger og personale i hjemmeplejen (Borgere, der får personlig pleje)	10	Livskvalitet	1.12.16	179.775	2.157.300
Mere omsorgstid/dialogtid i mødet mellem beboer/personalet på plejecentre	11	Livskvalitet	1.12.16	33.231	398.772

Mere tid til beboere på plejecentre, der har brug for hjælp med spisning	12	Mad og ernæring	1.12.16	131.495	1.577.940
Kørsel til aflastning og midlertidig ophold	13	Livskvalitet	1.7.16	106.020	212.040
Minibusser til Plejecentre	14	Livskvalitet	1.7.16	990.000	0
Bedre rammer Sønderbo	15	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng	1.7.16	401.811	0
Omlægninger til "Den rehabiliterende organisation"	16	Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng	28.4.16	6.000.000	0
Kompetenceudvikling ældre og sundhed - en værdig død	17	En værdig død	1.1.17	0	507.733
Udarbejdelse af værdighedspolitik m.v.	18			71.000	
I alt				10.200.000	10.200.000

Den videre proces

Social og Sundhedsudvalget godkendte på sit møde den 1. februar 2016 nedenstående plan for den videre proces:

2. maj 2016 – Social- og Sundhedsudvalget indstiller politikken til høring

17. maj 2016 – Økonomi- og Planudvalget indstiller politikken til høring

26. maj 2016 – Kommunalbestyrelsen sender politikken i høring

Høringsperiode 27. maj – 8. juni 2016

20. juni 2016 – Ekstraordinært Social- og Sundhedsudvalgsmøde behandler høringssvar – indstiller politikken til godkendelse

21. juni 2016 – Økonomi- og Planudvalget indstiller politikken til godkendelse (Social- og Sundhedsudvalgets indstilling vil foreligge til mødet)

30. juni 2016 - Kommunalbestyrelsen til godkendelse

Økonomiske konsekvenser

Sundheds- og ældreministeriet har givet et foreløbigt tilsagn om tilskud på 10,2 mio. kr. i 2016 til Bornholms Regionskommune, som følge af de i finansloven for 2016 afsatte midler til værdighedsmilliarden. For at midlerne kan stadsfæstes og bringes til udbetaling skal kommunen inden 1. juli 2016 udarbejde en værdighedspolitik samt en redegørelse for den forventede anvendelse af kommunens andel af værdighedsmilliarden med udgangspunkt i den udarbejde værdighedspolitik for ældreplejen.

Der er ligeledes givet et foreløbigt tilsagn om tilskud på 10,2 mio. kr. i årene 2017 til 2019 som ligeledes bringes til udbetaling ved indsendelse af redegørelse for den forventede anvendelse i de enkelte år.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Administrativ tilføjelse til Handicaprådets behandling den 13. juni

Datoen for høringsfristen er i sagsfremstillingen forkert. Den korrekte dato er for udsendelsen af dagsorden til det ekstraordinære Social- og Sundhedsudvalgsmøde den 15. juni.

Til høring i Handicaprådet den 13. juni 2016

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Handicaprådet noterer sig, at der i stor udstrækning er taget hensyn til indkomne bemærkninger i udformningen af ældre- og værdighedspolitikken og anbefaler udmøntningen heraf.

Punkt 6: Ændring i kompetencefordeling på Folkeoplysningsområdet

Bilag

Forslag til kompetencefordeling

Åbent punkt

6 Ændring i kompetencefordeling på folkeoplysningsområdet

00.01.00A21-0024

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	6	

Hvem beslutter

Fritids- og Kulturudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

I forbindelse med at der er indledt en proces i Fritids- og Kulturudvalget i forhold til at se på en mulig ændret organisationsform for det nuværende Folkeoplysningsudvalg, fremlægges en revideret kompetencefordeling mellem Folkeoplysningsudvalget og Fritids- og Kulturudvalget til godkendelse.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller,

- at forslaget til ændret kompetencefordeling på folkeoplysningsområdet sendes i høring af Kommunalbestyrelsen i Folkeoplysningsudvalget, Idrættens Videns- og Kompetenceråd, Handicaprådet og Ældrerådet med høringsfrist den 12. august 2016.

Fritids- og Kulturudvalget, den 4. maj 2016:

Indstilling anbefales.

René Danielsson kan ikke medvirke, da han ser minimumsmodellen sendt i høring.

Økonomi- og Planudvalget den 17. maj 2016:

Bjarne Westerdahl blev erklæret inhabil og deltog ikke i behandlingen af punktet

Indstillingen anbefales

Kommunalbestyrelsen den 26. maj 2016:

Bjarne Westerdahl blev erklæret inhabil og deltog ikke i behandlingen af punktet

Indstillingen godkendt.

Liste O kan ikke medvirke, da vi ser minimumsmodellen sendt i høring.

Sagsfremstilling

På Fritids- og Kulturudvalgsmødet d. 16. september 2015, ønskede René Danielsson og Carl Ilsøe et forslag udarbejdet til en evt. ændret organisationsform på folkeoplysningsområdet; Folkeoplysningsudvalget skulle erstattes med et § 35, stk.2-udvalg. Folkeoplysningsudvalget kunne ikke tilslutte sig dette forslag på dialogmødet d. 24. november 2015.

På baggrund af forslaget om at erstatte Folkeoplysningsudvalget med et § 35, stk. 2-udvalg, har administrationen udarbejdet et forslag til en ændret kompetenceplan. Den bevarer Folkeoplysningsudvalget i sin nuværende form men overdrager ansvaret for principielle og overordnede beslutninger til Fritids- og Kulturudvalget.

Hvis forslaget til en ændret kompetencefordeling vedtages, vil Fritids- og Kulturudvalget få flere beslutningskompetencer, ligesom de vil blive inddraget i hele den folkeoplysende virksomhed. Udvalget vil derfor opnå større indsigt i dette område. Det vil betyde tættere kommunikation og konsensus indenfor hele fritids- og idrætsområdet, samt frigøre tid i Folkeoplysningsudvalget til at styrke arbejdet med øget samarbejde foreningerne imellem og styrke udviklingen af foreningerne i det hele taget.

For at sikre, at brugernes/borgernes viden og erfaring på folkeoplysningsområdet fortsat inddrages, behandler Folkeoplysningsudvalget stadigvæk sager på området, som derefter indstilles til Fritids- og Kulturudvalgets beslutning.

Forslag til procesplan:

Kompetencefordelingsplanen er godkendt af Kommunalbestyrelsen, og ændringen skal derfor også godkendes her. Der foreslås følgende procesplan:

<i>4. maj</i>	Ændret kompetencefordeling anbefales til høring af Fritids- og Kulturudvalget
<i>26. maj</i>	Ændret kompetencefordeling sendes i høring af Kommunalbestyrelsen
<i>Høringsfrist den 12. august 2016</i>	Kompetencefordelingsplanen sendes i høring hos <ul style="list-style-type: none"> - Folkeoplysningsudvalget - Idrættens Videns- og Kompetenceråd - Handicaprådet - Ældrerådet
<i>31. august</i>	Høringsvar behandles i Fritids- og Kulturudvalget
<i>22. september</i>	Endelig behandling i Kommunalbestyrelsen

Økonomiske konsekvenser

Beslutning om tildeling af støtte fra Start- og udviklingspuljen foretages efter den reviderede kompetenceplan af Fritids- og Kulturudvalget efter indstilling fra Folkeoplysningsudvalget. Puljen er i 2016 på 67.362 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til høring i Handicaprådet den 13. juni 2016

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Godkendt idet DH-Bornholms repræsentanter og Kim R.J. Hansen ikke kan gå ind for den foreslåede kompetencefordeling i henhold til folkeoplysningsloven. Man fratager Folkeoplysningsudvalget de beføjelser man i brugerindflydelsens navn gav dem.

Punkt 7: Repræsentant til den koordinerende arbejdsgruppe for de pædagogiske læringsmiljøer

Bilag

Kommissorium

Punkt på KB 25. februar 2016

Høringsbrev vedr. pædagogiske læringsmiljøer

Åbent punkt

7 Repræsentant til den koordinerende arbejdsgruppe for de pædagogiske læringsmiljøer

27.69.48G00-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	14-03-2016	11	
Handicaprådet	18-04-2016	4	
Handicaprådet	13-06-2016	7	

Børne-og skoleudvalget tilkendegav i sit møde den 5. januar 2016, at udvalget ønskede udarbejdet et egentligt kommissorium for arbejdet med de pædagogiske læringsmiljøer (Skolestrukturens fase III).

Handicaprådet skal nu udpege en repræsentant til den koordinerende arbejdsgruppe for de pædagogiske læringsmiljøer (Skolestrukturens fase III), samt kommissoriet til høring.

Handicaprådet den 14. marts 2016:
Fastholder kommunalbestyrelsens beslutning.
Ønsker et medlem af Handicaprådet til arbejdsgruppen.

Handicaprådet den 18. april 2016:
Udsat til møde i Handicaprådet den 13. juni 2016.

Handicaprådet den 13. juni 2016:
Vibeke Juel Blem er valgt.
Betina Haagenen kan ikke medvirke idet hun peger på en brugerrepræsentant.

Punkt 8: Rapport om uanmeldt plejecentertilsyn Plejecenter Klippebo 2016

Bilag

Tilsynsrapport Klippebo 2016

Åbent punkt

8 Rapport om uanmeldt plejecentertilsyn Plejecenter Klippebo 2016

27.12.16K09-0161

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	8	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget

Resumé

Jf. lov om retssikkerhed og administration § 16 har kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver skal løses, jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på. De generelle tilsynsbestemmelser i retssikkerhedsloven suppleres af servicelovens bestemmelser om tilsyn.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

- At rapporten tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den

Sagsfremstilling

Det kommunale tilsyn har den 19. april 2016 aflagt uanmeldt tilsynsbesøg på Plejecenter Klippebo.

Tilsynet indbefatter:

Beboernes generelle oplevelse af at bo på stedet, den hverdag der skabes for beboerne, den hjælp der ydes, forplejningen og de kulturelle og sociale aktiviteter.

I forhold til medarbejderne; om der findes let tilgængelige instrukser, som klart beskriver medarbejdergruppens ansvar og kompetenceområder, oplæring af nyt personale og herunder de forskellige forhold omkring omsorgen for de særligt svage beboere samt håndteringen af magtanvendelser.

I forhold til ledelsen; de ledelsesmæssige ansvarsområder, den interne organisering af stedets driftsopgaver, opfølgning på tidligere tilsyn, personaleforhold, sygdom, det løbende arbejde med instrukser, sikring af reglerne vedr. magtanvendelse og herunder borgernes retssikkerhed, egenkontrol samt kvalitetsudvikling og medarbejderudvikling.

Plejecentrets værdigrundlag, kommunikationen mellem medarbejdere og beboerne/pårørende og internt mellem medarbejderne og i forhold til ledelsen, indgår ligeledes i tilsynet.

Tilsynsrapporten lægges ud på Tilbudsportalen.

Samlet indtryk:

Det er Tilsynets indtryk, at Klippebo er et godt sted for beboerne. Hverdagen tager udgangspunkt i den enkeltes ønsker og behov, og især de nye fællesarealer har givet mulighed for en bedre relation beboerne imellem.

Tilsynet har desuden givet anledning til at udtale, at beboerne får den hjælp, som de har ret til efter loven, og efter de politiske beslutninger, som er truffet i Kommunalbestyrelsen.

Der er i forbindelse med tilsynet givet én anbefaling:

- Tilsynet anbefaler, at samtlige beboerdokumentationer under helhedsbeskrivelse- plejen gennemgås, så det sikres, at der er taget stilling til, hvem der varetager beboerens helbredsmæssige interesser. Desuden skal det sikres, at samtlige punkter under de 12 sygeplejefaglige punkter udfyldes.

Økonomiske konsekvenser

Klik her for at skrive økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til orientering i Handicaprådet den 17. maj 2016

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Godkendt idet Handicaprådet ønsker en tilbagemelding på tilsynets anbefaling på rådets møde i september.

Punkt 9: Tilsyn 2016 Område Øst - Fontænehuset og Aasen

Bilag

Tilsynsrapport Område Øst 2016

Åbent punkt

9 Tilsyn 2016 Område Øst - Fontænehuset og Aasen

27.12.16K09-0162

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	9	

Hvem beslutter

Social- og Sundhedsudvalget til efterretning

Resumé

Jf. lov om retssikkerhed og administration § 16 har Kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med, hvordan de kommunale opgaver skal løses, jf. § 15. Tilsynet omfatter både indholdet af tilbuddene og den måde, opgaverne udføres på. De generelle tilsynsbestemmelser i Retssikkerhedsloven suppleres af Servicelovens bestemmelser om tilsyn.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller, at

- Tilsynet tages til efterretning

Social- og Sundhedsudvalget, den

Sagsfremstilling

Det kommunale tilsyn har aflagt anmeldt tilsynsbesøg på dagtilbuddene i Område Øst (Fontænehuset og Aasen) den 18. april 2016. Der er foretaget en fysisk gennemgang af tilbuddene, samt gennemført interview med brugerrepræsentanter, personale samt leder. Tilsynet har berørt nedenstående hovedtemaer, og der er efterfølgende udarbejdet en rapport. Tilbuddet er funderet i Servicelovens § 104.

Hovedtemaerne i tilsynet:

- Tilbuddets fysiske standard
- Samarbejde/kommunikation
- Tilbuddets ydelser og deres udførelse
- Administration, egenbetaling m.m.
- Magtanvendelser/omsorgspligt
- Tilbuddets personalepolitik m.m.
- Tilbuddets personaleplanlægning
- Værdigrundlag, servicedeklaration, udvikling
- Øvrige, herunder administration af evt. medicin

Samlet indtryk af tilbuddet:

Tilsynets samlede indtryk af Område Øst er, at borgerne får et tilbud, som er tilpasset deres behov. Åsen ses i perspektivet af at være et samværstilbud, mens Fontænehuset er et tilbud af mere arbejdsmæssig og afklarende karakter. Begge tilbud anses af Tilsynet som værende gode til at give et indhold i hverdagen for en gruppe sårbare mennesker.

Tilsynet kan desuden udtale, at brugerne af tilbuddene får den hjælp, som de har ret til efter loven, og efter de politiske beslutninger, som er truffet i Kommunalbestyrelsen.

Der er i forbindelse med tilsynet givet en anbefaling:

- Tilsynet ønsker en redegørelse for, hvordan brugernes ønske, i Aasen, om regnskab for "kaffekassen" kan imødekommes, herunder hvilke retningslinjer "kaffekassen" er underlagt.

Økonomiske konsekvenser

Klik her for at skrive økonomiske konsekvenser

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Til orientering i Handicaprådet den 17. maj 2016

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Taget til efterretning

Punkt 10: Orientering fra Center for Skole, Kultur og Fritid

Åbent punkt

10 Orientering fra Center for Skole, Kultur og Fritid

27.24.00G01-1499

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	10	

Resumé

Der blev på Handicaprådets møde den 18. april fremsat ønske om at få en orientering fra Centerchefen fra Center for Skole, Kultur og Fritid, Steen Ebdrup, vedrørende tilbud og statistik på skoleområdet i Bornholms Regionskommune. Derudover var der ønske om, at der blev rapporteret fra referencegruppen for specialundervisning og specielle dagtilbud: fase 2.

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Orientering taget til efterretning

Punkt 11: Gensidig orientering til og fra medlemmer samt sekretariatet

Åbent punkt

11 Gensidig orientering til og fra medlemmer samt sekretariatet

27.69.48P35-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	11	

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Der ønskes et punkt på dagsordenen til augustmødet vedrørende mødetidspunkt der ønskes flyttet fra 15.30 til 17.00.

Kort orientering om den økonomiske aftale mellem Kommunernes Landsforening og regeringen.

Punkt 12: Eventuell

Åbent punkt

12 Eventuelt

27.69.48P35-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Handicaprådet	13-06-2016	12	

Handicaprådet den 13. juni 2016:

Intet